

Landelijke Klachtencommissie onderwijs

(mr. R. van de Water , S. Kuurstra-Brons, drs. M. Polderman)

Uitspraak nr. 07.070

Datum:

29 oktober 2007

Klassikaal opgelegde straffen, moeder krijgt ontzegging toegang tot school, bejegening; klacht gedeeltelijk gegrond; voortgezet onderwijs.

De klacht

Een moeder klaagt erover dat:

- er op de school regelmatig klassikaal wordt gestraft, waar rustige leerlingen de dupe van worden;
- haar zoon medio 2007 bij aankomst de toegang tot de studiewerktijdklas werd geweigerd, dit terwijl reeds lang van tevoren bekend was dat de beheerder van het lokaal alsdan niet aanwezig zou zijn;
- de directie de moeder medio 2007 bij brief belemmeringen heeft opgelegd;
- de directie zich onbeschoft gedraagt als de moeder zich ergens over beklagt. De klachten worden – intern – telkens op dezelfde wijze afgedaan; in plaats van naar de klacht te kijken, wordt de aandacht verlegd naar het gedrag van de moeder en haar verwoording van de klacht.

De visie van partijen

De moeder vindt dat alleen die leerlingen, die de schoolregels overtreden, gestraft moeten worden. Zij heeft daarover al vaker haar beklag gedaan bij de school.

Met betrekking tot het feit dat de mediatheek gesloten was en de zoon daardoor niet met studiewerktijduren aan de gang kon en hij die later in die week alsnog heeft moeten inhalen vindt de moeder dat haar zoon van tevoren had moeten worden gewaarschuwd, desnoods dezelfde ochtend nog via de telefooncirkel.

Voorts vindt de moeder dat haar ten onrechte belemmeringen zijn opgelegd in het onderhouden van contacten met de school. Telefonisch contact werd niet meer toegestaan, schriftelijke communicatie zou alleen via de mentor plaats mogen vinden en zij is niet meer welkom op school. Zij is het volstrekt niet eens met de opgelegde beperkingen en is ook niet van plan zich daaraan te houden, zeker niet als de veiligheid van haar zoon in het geding is.

De directie gaat bovendien niet op haar klachten in, maar heeft het alleen maar over de manier waarop zij haar klachten uit.

De directie stelt daartegenover dat de moeder zich vanaf het moment dat haar zoon op de school kwam, in 2005, met de gang van zaken op school heeft bemoeid. Daarbij gaf zij op

niet mis te verstaan en schofferende wijze uiting aan haar ongenoegen. In verschillende brieven heeft de directie haar meegedeeld dat haar manier van communiceren niet op prijs werd gesteld.

Een leerling van 15 jaar hoeft volgens de directie niet in paniek te raken en zijn moeder te bellen als een docent dreigt met een collectieve straf. Dat neemt niet weg dat het opleggen van een collectieve straf bij wangedrag van enkelen een pedagogisch minder gelukkig middel is. Anders ligt dat bij opdrachten waarbij in groepjes een opdracht dient te worden gemaakt. Dan gaat het niet uitsluitend over de inhoudelijke bijdrage van iedere groepsdeelnemer afzonderlijk, maar evenzeer over de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het totstandkomen van het eindresultaat. Dit is een didactische werkvorm die inmiddels op grote schaal in het onderwijs wordt toegepast. Het eventueel toekennen van een onvoldoende aan het resultaat heeft niets van doen met het opleggen van een collectieve straf.

Het is correct dat vooraf bekend was dat de beheerder van de mediatheek op de bewuste dag afwezig zou zijn. Normaal gesproken levert dat geen probleem op en draagt een docent zorg voor het toezicht in de mediatheek tijdens de studiewerkuren. Onvoorzien bleken er die dag echter behalve de beheerder van de mediatheek twee docenten afwezig, waardoor het niet mogelijk bleek voor toezicht in de mediatheek zorg te dragen. Voor het gebruik maken van de telefooncirkel was het toen al te laat. Indien het om een of enkele leerlingen gaat, laat de conrector deze wel eens op zijn kamer werken. In dit geval ging het echter om een hele klas leerlingen, waardoor deze mogelijkheid niet bestond. De conrector had het die dag te druk om zich vrij te kunnen maken voor het houden van toezicht in de mediatheek.

De directie wil haar medewerkers niet meer blootstellen aan de aantijgingen van de moeder die er samengevat op neerkomen dat de directie en haar staf lui, onbeschoft en incompetent zijn. Aan de moeder is daarom meegedeeld dat zij nog uitsluitend contact op mag nemen met de mentor van de klas van haar zoon en met de directeur van de school. Het opgelegde schoolverbod is overigens minder strikt dan het lijkt. Het is geen probleem als de moeder naar school komt nadat zij een afspraak heeft gemaakt en ook worden de ouders net als andere ouders uitgenodigd voor het bijwonen van de ouderavonden.

Overwegingen van de Commissie

Ter beoordeling van de Commissie staat de vraag of de directie in de omgang met de moeder en haar zoon behoorlijk heeft gehandeld. Wat betreft het klassikaal straffen staat vast dat een docent in het gewraakte lesuur bedreigd heeft alle leerlingen een 1 te geven als het niet rustig zou worden. De directie heeft te kennen gegeven deze aanpak van onrust in de klas pedagogisch gezien niet gelukkig te achten. Iets anders is echter de didactische werkvorm van het werken in groepjes. Doelstelling van deze werkwijze is niet alleen het leveren van een werkstuk, maar eveneens het gezamenlijk dragen van verantwoordelijkheid voor het maken van het werkstuk en voor het resultaat. Als dan het resultaat van het werkstuk onvoldoende geoordeeld wordt, betekent dat niet dat er sprake is van collectief straffen, maar van een beoordeling van het collectieve resultaat, los van ieders individuele bijdrage daaraan. Dat op de school regelmatig of structureel collectief wordt gestraft, staat niet vast nu de moeder daarvan slechts één voorbeeld heeft kunnen noemen, in welk geval de straf overigens -hoewel dat van ondergeschikt belang is aangezien het dreigen met het opleggen van een straf zich slechts gradueel onderscheidt van het daadwerkelijk opleggen van die straf - niet is opgelegd. Overigens had het de directie, mede gelet op de verstoorde communicatie, naar het oordeel

van de Commissie gesierd indien hij de moeder op een of andere wijze had laten merken dat zij haar opvatting over collectief straffen deelde.

De directie heeft naar het oordeel van de Commissie een plausibele en aanvaardbare en door de moeder niet weerlegde verklaring (te weten onverwachte afwezigheid van een docent) gegeven voor het gesloten zijn van de mediatheek medio 2007 en voor het feit dat de leerlingen daar niet vooraf van op de hoogte konden worden gesteld.

Het is feitelijk juist dat de behandeling van klachten waarmee de moeder zich, zoals de directie onweersproken heeft gesteld, sinds de herfst van 2005 tot de school heeft gewend overwegend is blijven hangen in de gebrekkige communicatie tussen de moeder en de school. Hoewel communicatieproblemen in het algemeen niet toe te schrijven zijn aan slechts één van de deelnemende actoren, heeft in de onderhavige situatie de dwingende en ongepolijste manier waarop de moeder zich in het belang van haar zoon ongelimiteerd tot de school meende te kunnen wenden, er naar de overtuiging van de Commissie in overwegende mate toe bijgedragen dat de directie in het belang van de goede en ongestoorde gang van zaken op de school meer waarde heeft toegekend aan het reguleren van de communicatie met de moeder dan aan het oplossen van de klachten. Onder die omstandigheden acht de Commissie het begrijpelijk en niet klachtwaardig dat de directie aan een inhoudelijke behandeling van de klachten amper is toegekomen.

De Commissie vindt wel dat de directie in een eerder stadium vanuit haar professionele verantwoordelijkheid meer had kunnen zoeken naar alternatieve mogelijkheden om de communicatie met de moeder te verbeteren.

Aan de contacten tussen school en ouders dienen in het algemeen niet meer beperkingen te worden opgelegd dan nodig is voor de ongestoorde gang van zaken op school. In de brief van medio 2007 legt de directie aan de moeder vergaande beperkingen op: geen telefonisch verkeer met de school, slechts schriftelijke communicatie uitsluitend via de mentor en een toegangsverbod voor het schoolgebouw. Ter zitting is gebleken dat de directie een ruimere uitleg aan de contactmogelijkheden geeft dan uit de bewoordingen van de brief naar voren komt. Zo hebben de ouders op uitnodiging van de school een ouderavond op school bijgewoond en is naast de mentor ook de directeur voor de moeder aanspreekpunt. Gelet op hetgeen geleid heeft tot het opleggen van de beperkingen en de praktische uitwerking daarvan door de directie, acht de Commissie de opgelegde beperkingen toelaatbaar. Dat de directie deze uitleg aan de beperking van de toegang tot de school gaf, had echter naar het oordeel van de Commissie uit de brief moeten blijken. Nu dat niet het geval is, acht de Commissie de klacht in zoverre gegrond. Ter zitting is gebleken dat de moeder een andere wijze van communiceren wil overwegen en dat de directie daar niet afwijzend tegenover staat. De Commissie is ervan overtuigd dat het belang van de zoon erbij gebaat is indien partijen deze bereidheid over en weer onderkennen en deze proberen in te zetten in dienst van het behalen van het eindexamen door de zoon. Wellicht ten overvloede merkt de Commissie ter voorlichting aan de moeder op dat de in de brief opgelegde beperkingen en de uitvoering die de directie daaraan geeft, voor zover de Commissie bekend, onverminderd geldend zijn.

Het oordeel van de Commissie

De klacht is in zoverre gegrond dat uit de brief van medio 2007 had moeten blijken welke uitleg de directie aan die ontzegging gaf. Voor het overige is de klacht ongegrond.